

ENKELE NIEUWE VINDPLAATSEN VAN ORTHODONTIUM LINEARE
OP DE VELUWE

door P.A. Bakker

Het is onder de Nederlandse bryologen algemeen bekend, dat *Orthodontium lineare* zich de laatste jaren explosief in ons land verbreidt. In aansluiting op het artikel van de Heer E. Agsteribbe in het vorige nummer van "Buxbaumia" over het voorkomen van deze soort in de Treekerbossen, wil ik gaarne iets mededelen over enkele nieuwe vindplaatsen van dit mos op de Veluwe. Reeds verscheidene jaren was *Orthodontium lineare* bekend van het Pinetum "Schovenhorst" te Putten (op douglassparren).

Op 30 juni 1962 was ik in het Appense Veld bij Voorst op zoek naar de hier jaren geleden gevonden *Goodyera repens* (dennenorchis). Het Appense Veld bestaat hoofdzakelijk uit een vochtig dennenbos, dat gelegen is tegen de bandijk van de IJssel, op de grens van het Gelders en het Fluviatiel district. De ondergroei bestaat voornamelijk uit *Vaccinium myrtillus* (bosbes). Over honderden meters verspreid groeide *Orthodontium lineare* op de grond en op boomstompen. Opvallend waren grote plakken *Lophocolea bidentata* met geelgroene gemmen op de bladeren.

Langs een holle weg in het Orderbos, 1 km ten westen van Apeldoorn, vond ik op 26 september 1962 *Orthodontium lineare* aan de voet en op de stambasis (tot 30 cm boven de grond) van een rij douglassparren (*Pseudotsuga menziesii*). Langs deze holle weg groeiden o.a. ook *Plagiothecium undulatum* en *Scapania nemorosa*.

Tijdens de najaarsexcursie 1959 is *Orthodontium lineare* gevonden bij Hattem. Dit is echter verwonderlijk genoeg niet vermeld in het verslag van deze excursie (*Buxbaumia* 13, no. 3/4, 1959). Op 27 september 1959 brachten enkele "vroeg-oppers" onder leiding van Wim Margadant een bezoek aan de Trijsberg ten z.w. van Hattem (bij het kampeercentrum "De Leemkule"). Dit terrein is in de vorige eeuw onderzocht door Van der Sande Lacoste. In een droog *Quercus-Betuletum* (eiken-berkenbos) vonden we op een boomstomp enkele kleine fructificerende plukjes *Orthodontium lineare*.

Alle genoemde nieuwe groeiplaatsen liggen in het Quercus-Betuletum of vervangingsgezelschappen daarvan (*Pinus sylvestris*- of *Pseudotsuga menziesii*- "plantages"). De Veluwe groeiplaatsen verschillen wel sterk van het moerasbos in het Naardermeer, waar de soort voor het eerst in ons land werd gevonden. Blijkbaar bezit *Orthodontium* een ruime oecologische amplitude. Ik verwacht dat bij nader onderzoek *Orthodontium* lineaire stellig op nog meer plaatsen op de Veluwe gevonden zal worden.

.

REVISIE VAN DE NEDERLANDSE POTTIACEAE

De Heer A. Touw begon op 1 December j.l. aan een revisie van de Pottiaceae. Hij verzoekt hiervoor de medewerking van de bryologen om hem leen-materiaal te zenden uit hun herbarium; iedere hoeveelheid is hem welkom, ook de kleinste. Zendingen te sturen aan:

Drs. A. Touw,
Landbouwhogeschool,
Laboratorium voor Plantensystematiek en
-Geografie,
Gen. Foulkesweg 37
Wageningen.

.

VOORJAARSEXCURSIE 1963

Deze zal worden gehouden te Durbuy a/d Ourthe (België), en wel van 27 tot 30 April. Behalve een hotel is ook een goed kampeerterrein aanwezig.

.